

(א) אסור למלוח חתיכות צנון בו. כדי לזרר דין זה נעתיק הסוגיא ונפרשה כיד ה' הטובה עלינו צפ' ח' שרזים תניא ר"א אין מולחין צנון וצנינה בשבת פירש"י ג' וד' חתיכות יחד שהמלח מעבדן ונעשים קשים והוא תקון רב חזקיה אמר צנון אסור וצנינה מותר והכי קי"ל אר"י מריש הוה

לחיסור צמ"ש אין למלוח צנון ושם לא זכר היתר טיבול ע"כ פירש"י הטעם מפני שהוא שוהא דהיינו כשמולחין הרבה חתיכות מסתמא עושין כן להכין לצורך אכילה שיאכלו אחר כך וצוה אפילו דרך טיבול דהיינו חדה חדה גם כן אסור כיון שיהיה אחיז זמן צוה ואחר כך כשאמר ממלח לא מלחני

מלחנה פוגלי בשבת פי' צנון אמרינא קא מפסידנא ליה דאמר שמואל פוגלי חורפא מעלי כיון דשמענא להא דאמר עולא צמעבא מליחי כשרי כשרי (פירש"י תלי תלין

גבוהין) ממלח לא מלחנא (פירש"י שמים יחד) טבול ודאי מטבילנא (פירש"י בשעת אכילה מטבילנא ואכילנא) וכ' צת"ה סי' נ"ה יראה דשרי לטבול כמה חתיכות צנון צמלח ולהניח לפניו כדי לאכול זו אחר זו צלי שיהיו כ"כ דהכי משמע לשון רש"י והס"ת דעיקר קפידא צמלח צ' או ג' ביחד והא דכתב אצל מטבילין בשעת אכילה דמשמע דלא שרי להטבילו אלא דוקא בשעה שצא לאכול החתיכה י"ל דר"ל בשעת אכילה לאפוקי אם היה רוצה לשהות זמן ארוך כגון מתחילת הסעודה עד לאחר גמר הסעודה אצל לאכול מיד זו אחר זו אין קפידא וכ"כ בא"י וז"ל ומותר לטבול הצנון שעה קטנה בשבת ואין ר"ל דוקא חתיכה א' דהא כתב סמ"ג וסמ"ק וז"ל צנון אסור למלוח כדי לשהותו צמלח יותר מחתיכה א' אצל לטבול פעם אחת שרי כר"י משמע דבחתיכה א' אין קפידא אפי' לשהות טובא עכ"ל לכאורה דברי הרב תמוהין מאד צוה דבאסור מליחה כ' דתלוי צמלחו ג' או ד' ביחד משמע דצמליח' יחיד שרי אפי' צמליחה לזמן רב וצוהיתר הטבילה כתב לפי שהוא לשעה מועטת אצל לזמן רב צאוהא סעודה אסור אפי' ביחדי וא"כ האי מאמר דר"י שאמר לא מלחנא אלא מטבילנא לאו רישיה סיפא ולאו סיפא רישיה דהיה לו לחלק בין יחיד לרבים או בין שעה מועטת למרובים ותו דמחלק בין אכיל' זו אחר זו ובין תחילת הסעודה לסופה מה חילוק יש בזה מ"ש מהיהא דלעיל לענין צוסר דאמר' כל מה שתוך אותה סעודה קרוי לאלתר ותו נזכיר מה ש"ל בדברי רש"י שתלה האיסור במליחת הרבה ביחד מנ"ל הא כיון דסתמא אסרינן מליחת הצנון וכן הרמב"ם לא זכר אלא סתם צנון וכן בא"י שהביא ת"ה ותו קשה למה כתב רש"י תחלה ג' או ד' ואח"כ כתב שמים ביחד ומכאן זה הקושיא נכנס מו"ח ז"ל לחילוקים בין שמים לג' ואין הדעת סובלת לחלק צוה ותו דצטור לא נקט ג' או ד' אלא ד' או ה' והנלע"ד לפרש דברי רש"י שיהיו מוסכמים עם דברי הסמ"ג וסמ"ק שמציא ת"ה ויפה פסק לדינא דיש היתר צנודן שכתב הוא אף שדעת הא"י נראה שאינו כן כמ"ש צסמוך והענין צוה הוא דתרי תנאי יש באיסור מליחה צוה צמה שדומה לעיבוד. האחד

מטעם שהוא שוהא הרבה כדי שינא מרירותו אחר שיזע כדרכו דצוה אפי' כי מטבול חדה חדה ומניח לקצת זמן אסור כנ"ל. שנית מטעם שמולח הרבה ביחד ואז אפי' אינו שוהא אסור דגם צוה דומה לעיבוד וצוה טיבול חדה חדה מותר ע"כ תחלה כתב הטעם

לחיסור דהיינו הפוכא דהיתר טבילה שאין שם אלא אחד והוא בשעת אכילה וכל שמולח ביחידות כל אחד מכל מה שלפניו ורוצה לאכול תכף אין איסור כלל אלא שא"א למלוח דהיינו לפזר מלח על כל אחת צפני עצמו שלא יצא גם על חצירו המונה צקרוצ לו אלא צריך לטבול כל א' צפני עצמו ולאכול תכף ואם כן יפה כתב הסמ"ק דאסור למלוח צנון כדי להשהותו צמלח יותר מחתיכה א' דאלו חתיכה א' פי' הן א' לחוד הן שיש לפניו הרבה ורוצה למלוח כל אחת צפ"ע מותר אם יאכל תכף אלא שאי אפשר ליזרר צוה כמ"ש אם ימלח על ידי פיזור דדרך המולחין ע"כ סיים אלא יטבול ויאכל תכף דדרך המטבילין ומ"ש הא"י מותר למלוח הצנון צמלח להניח שעה קטנה דהיינו כדי שיאכלנו לזמן מועט והיינו בחתיכה אחת דאלו הרבה אפילו לזמן מועט אסור כמו שכתבתי אלא ודאי דהוא לא צצירא ליה כסמ"ק דצחד אפילו למלוח ולשהות הרבה מותר ולהא"י אפילו אחת אסור למלוח כדי להשהות גם דברי הטור מתפרשים שפיר צמ"ש לשיטת רש"י דכתב אסור למלוח חתיכה צנון ד' או ה' ביחד אלא מטבול כל אחד ואחד לצדה ואוכל מצוחר כמו שכתבתי דתרי תנאים צעי הא' כל אחת צפני עצמו השני שיאכל תכף ולא דוקא תכף ממש אלא שעה מועטת שיזע קצת לא הרבה שיזע הרבה ודומה לעיבוד ומה שכתב הטור ואובלה אין פי' שיאכל כל אחד תכף אחר טבולו אלא ר"ל בשעת אכילה כן נראה לע"ד דלדינא יפה פסק צעל תרומת הדשן אלא שצציראור דברי הגמרא והפוסקים ביארנו קצת בדרך אחר ועדיין צריך עיון צמנהגיטו שחותכין בשבת צנון דק דק ונותנין אותו צקערה ומולחין אותו ושופכין עליו חומץ ואוכלים אותו הא דמיה זה להרבה חתיכות דאסור אפילו אם אוכל מיד ואין היתר אלא דרך טיבול כל אחת צפני עצמו ונראה דהטעם דכיון דאין מניחין אותו כלל להזיע אלא שופכין שם החומץ וגם מניינים אחרים לא דמי לעיבוד אלא שראיתי לקצת שעושין ירק שקורין שלאטי"ן ומולחים הירק צפני עצמו תחלה ומשהין אותו כך ומסנין המים שיוצאין ממנו ואחר כך מערבין אותו עם שמן זית וחומץ וזה איסור גמור ודמיה טפי לעיבוד כיון שהוא ממתין עד שיקבל היטב המלח כנ"ל: **(ב) צנון ד' או ה' בו.** לאו דוקא צנון דהוא הדין כל דבר שצריך מליחה כגון צללים ושומים וצדדיא כתב הרמב"ם צנון וכיוצא צו: **(ג) מפני שנראה כבובש כבשיין בו.** רש"י לא נתן טעם זה אלא שעל ידי המלח נתקשים והוא

מבין לשבתך

רש"י ושיטת הרמב"ם, רש"י (שם ד"ה אין מולחין) כתב 'שהמלח מעבדן ונעשין קשין, והוי תיקון', וכוונתו על דרך שביארנו בהקדמה לסעיף ב', דאע"פ שקיי"ל דאין עיבוד

סעיף ג'

(ו) אסור למלוח חתיכות צנון וכו'. מקור דין זה הוא במס' שבת (דף ק"ח:), ויש ב' טעמים לאיסור זה, שיטת